

DATOS IDENTIFICATIVOS

Educación: Epistemoloxía das ciencias da actividade física, o deporte e a educación física

Materia	Educación: Epistemoloxía das ciencias da actividade física, o deporte e a educación física			
Código	P02G050V01301			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Rey Cao, Ana Isabel			
Profesorado	Rey Cao, Ana Isabel			
Correo-e	anacao@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/educulturacorporal/			
Descrición xeral	A materia aporta as nocións básicas sobre ciencia, epistemoloxía e deontoloxía que debe posuir o alumnado universitario. Delimita a diferenza entre a ciencia e a profesión no ámbito competencial da titulación, e profundiza no coñecemento do obxecto de estudo da mesma.			

Competencias

Código	
B1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
B9	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do exercicio físico, xogo motor, danza, expresión corporal e actividades na natureza.
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
B26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Diferenciar entre a realidade e os obxectos de estudo. Comprender a función da epistemoloxía.	B1
Distinguir os diferentes tipos de obxecto de estudo que poden ser abordados polas CCAFD.	B1
Comprender o obxecto de estudo da motricidade humana dende diferentes perspectivas formais e saber identificar as súas diferentes notas: psíquicas, somáticas, naturais, culturais, centrípetas e centrífugas.	B9
Entender a existencia de paradigmas ou enfoques diferentes na interpretación do mundo e cómo afectan ao coñecemento científico.	B1 B2 B26
Identificar as diferentes correntes paradigmáticas vixentes no ámbito disciplinar das Ciencias da Actividade Física e o Deporte.	B1
Reflexionar sobre diferentes perspectivas de comprensión social e prácticas sobre o corpo e a motricidade humana, coñecidas e descoñecidas, hexemónicas e marxinais, posibles e imposibles.	
Comprender a relación entre a linguaxe, o coñecemento e as concepcións filosóficas/paradigmáticas sobre a corporeidade humana.	B1 B9

Coñecer, identificar, distinguir e nominar as diferentes manifestacións da motricidade humana e/ou expresións motrices.	B1 B9
Identificar, seleccionar e consensuar en grupo a elección dun obxecto de estudio vencellado ás CCAFD.	B1 B25
Elaborar, presentar e explicar en equipo unha presentación visual sobre o obxecto de estudo.	B12 B25 B26
Saber empregar as ferramentas de Google Drive para a elaboración de presentacións colectivas, cuestionarios e páxina web.	B12
Empregar os recursos da Web 2.0. mediante o manejo da ferramenta Google Drive e Google Sites.	
Aplicar o paradigma sistémico ao coñecemento dos fenómenos vencellados coa actividade físico-deportiva e/ou motricidade humana.	B1 B26
Identificar a estrutura básica dunha memoria de investigación.	B2
Comprender e aplicar con propiedade a linguaxe científica no ámbito académico e profesional.	B2
Elaborar traballos académicos de forma estruturada e rigurosa. Saber referenciar a documentación.	B2 B13 B26
Buscar información de calidade sobre unha cuestión que nos interese coñecer.	B1 B12 B26
Entender un documento científico e saber extraer do memo a información que nos interesa.	B2
Saber o que é unha profesión e a súa relación co contexto socio-económico.	B1
Diferenciar a profesión da ciencia. Distinguir as dimensións profesional e científica-humanística da titulación universitaria.	B13
Coñecer a regulación profesional do ámbito da actividade físico-deportiva.	B13
Coñecer o Colexio Oficial de Licenciados en Educación Física y en Ciencias de la Actividad Física y del Deporte.	
Comprender o que é a ética e a necesidade de incorpora-la na práctica profesional e académica-científica.	B13
Ler e reflexionar sobre os códigos éticos e deontolóxicos existentes no ámbito das CCAFD.	
Incorporar a reflexión ética na práctica académica.	
Concienciarse da relevancia da formación continúa e do compromiso social co ben común.	
Ser receptivo/a e reflexionar sen prexuízos sobre as cuestións e dilemas formulados nas clases.	B13
Ser flexible ante novos plantexamentos sobre as Ciencias da Actividade Física e o Deporte.	B26
Participar e interactuar co grupo clase nas dinámicas propostas.	B25

Contidos

Tema	
1. A ciencia. Aspectos conceptuais. Breve descrición dos contidos (en función do verifica da titulación): 1. Nocións xerais e vocabulario epistemolóxico: concepto de Ciencia e correntes principais da Epistemoloxía. Fundamentos do coñecemento da realidade. 2. Epistemoloxía e ciencia. Epistemoloxía e socioloxía da ciencia.	1.1. A epistemoloxía e a ciencia. 1.2. O coñecemento e o coñecemento científico. 1.3. Características do coñecemento científico. 1.4. O obxecto de estudo. 1.5. A investigación científica. 1.6. As clasificacións das ciencias. 1.7. Os paradigmas. O paradigma sistémico.
2. O traballo académico. Breve descrición dos contidos (en función do verifica da titulación): 1. Fundamentos do coñecemento da realidade.	2.1. A elaboración dun traballo académico. 2.2. Procura de información. 2.3. A lectura científica. 2.4. Manuais de estilo. Aplicación do formato APA (American psychological Association).
3. O campo das Ciencias da Actividade física e o Deporte. Breve descrición dos contidos (en función do verifica da titulación): 3. Obxecto de estudo, consideración científica, paradigmas epistemolóxicos e historia da Educación Física e das Ciencias da Actividade Física e o deporte. 4. Matriz disciplinar das Ciencias da Actividade Física e do Deporte. Teorías científicas e fundamentos conceptuais sobre a motricidade, a actividade física e o deporte.	3.1. A configuración disciplinar das Ciencias da Actividade Física e o Deporte. 3.2. O obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e o Deporte. 3.3. Análise sistémica da motricidade humana.

4. Profesión. Breve descripción dos contidos (en función do verifica da titulación): 5. Deontoloxía e profesión. Ontoloxía das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	4.1. A profesión. 4.2. A regulación profesional. 4.3. O colexio profesional de Licenciados/as en Educación Física e Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
5. Deontoloxía profesional. Breve descripción dos contidos (en función do verifica da titulación): 5. Deontoloxía e profesión. Ontoloxía das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	5.1. Ética e profesión. 5.2. Códigos deontolóxicos. 5.3. As finalidades da educación física e da práctica profesional vencellada ás expresións motrices. 5.4. Dilemas morais.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	4	0	4
Sesión maxistral	23	23	46
Estudo de casos/análises de situacións	10	10	20
Prácticas de laboratorio	7	0	7
Traballos tutelados	13	1	14
Prácticas autónomas a través de TIC	0	5	5
Debates	7	7	14
Probos de resposta longa, de desenvolvemento	2	18	20
Traballos e proxectos	0	20	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	- Explicación da estrutura e finalidades da materia. - Organización e explicación dos traballos a realizar. - Cuestionario de avaliación inicial e final.
Sesión maxistral	- Exposición oral con apoio audiovisual dos contidos conceptuais
Estudo de casos/análises de situacións	- Análise e lectura comprensiva de documentación académica e científica. - Recopilación e análise do coñecemento común en torno a actividade física e o deporte a través de diferentes soportes. - Análises sistémicas do campo profesional. - Análises sistémicas da configuración académica do grado.
Prácticas de laboratorio	1. Delimitación dun obxecto de estudio. 2. Xogo da "caza do obxecto de estudio". 3. Análise sistémica dun obxecto de estudio corporeizado. 4. Búsqueda de información. Acceso ás bases de datos. 5. Análise de fontes documentais para a súa referencia. 6. Experimentación dunha intervencións a través do movemento/actividade física e análise da súa concepción epistemolóxica. 7. Experimentación dunha intervencións a través da motricidade/expresións motrices e análise da súa concepción epistemolóxica. 8. Análise de fenómenos expresivos da motricidade según a teoría praxiolóxica.
Traballos tutelados	Elaboración dun traballo académico. Delimitación dun tema, contextualización, búsqueda de recursos empregando bases de datos, e redacción do traballo. Aplicación do manual de estilo APA.
Prácticas autónomas a través de TIC	Exposición e edición en contorno virtual do traballo tutelado.
Debates	- Discusión programada sobre situacións relativas a delimitación científica e disciplinar das Ciencias da Actividade Física e do Deporte. - Discusión programada sobre situacións terminolóxicas e identidade epistemolóxica. - Crítica de noticias vencelladas con problemáticas epistemolóxicas das Ciencias da Actividade Física e do Deporte

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Supervisión e discusión en titorías grupais e individuais sobre o traballo a desenvolver polo alumnado. Discusión e crítica de lecturas programadas
Prácticas autónomas a través de TIC	Supervisión e discusión en titorías grupais e individuais sobre o traballo a desenvolver polo alumnado. Discusión e crítica de lecturas programadas

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas de laboratorio	Asistencia e participación activa nas prácticas de laboratorio desenvolvidas nas horas dos grupos B	15	B1 B2 B9 B12 B25 B26
Traballos tutelados	Asistencia ás clases C para a supervisión e seguimento do traballo tutelado.	25	B2 B12 B25 B26
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Preguntas de desenvolvemento sobre os contidos claves da materia. Perspectiva comprensiva e crítica.	35	B9 B26
Traballos e proxectos	Entrega do traballo tutelado cumprindo os criterios de avaliación establecidos nas condicións de realización.	25	B1 B2 B12 B13 B25 B26

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a asignatura é imprescindible acadar unha calificación mínima de 5 puntos.

En "Traballos tutelados" é necesario acadar un 1,5 punto para superar á materia.

Na "Proba de resposta longa, de desenvolvemento" é necesario acadar 1,5 puntos para superar á materia.

Nas convocatorias correspondentes a un mesmo curso académico, consérvanse as cualificacións obtidas polo alumnado. Será necesario repetir as metodoloxías necesarias para conseguir os tres criterios anteriormente mencionados.

Bibliografía. Fontes de información

Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación. (2004). *Libro blanco. Título de grado en ciencias de la actividad física y el deporte*. Recuperado de http://www.aneca.es/media/150296/libroblanco_deporte_def.pdf

Arboleda Gómez, R. (2008). Las expresiones motrices, una representación. Hacia la configuración del campo académico. *Revista digital de educación física y deportes*, 119. Disponible en <http://www.efdeportes.com/efd119/las-expresiones-motrices.htm>

Barbero González, J. I. (2005). La escolarización del cuerpo: reflexiones en torno a la levedad de los valores del capital cuerpo en educación física. *Revista iberoamericana de educación*, 39, 25-51.

Cagigal, J. M. (1996). *José María Cagigal. Obras selectas. Volumen II. Deporte, pulso de nuestro tiempo. El deporte en la sociedad actual. Cultura intelectual y cultura física*. Cádiz: Comité Olímpico Español; Ente de Promoción Deportiva "José María Cagigal"; Asociación Española de Deporte para Todos.

Devís Devís, J. Martínez Moya, P y Villamon Herrera, J. (2002). La profesionalización de la Educación Física: caracterización y evolución del conocimiento científico. En S. García (Coord.) Congreso Internacional de Historia de la Educación Física. (pp. 149-156). Madrid: Universidad de Salamanca y Gymnos.

Hernández Álvarez, J. L. (2004). La propuesta de transformación del título de licenciado en ciencias de la actividad física y del deporte en el marco del Espacio Europeo de Educación Superior: Análisis del contexto y del contenido. *Revista Española de Educación Física y Deportes*, (1), 39-69.

Martín Acero, R., González Valeiro, M. (eds.) (1998). *Educación física e deporte no século XXI. VI Congreso Galego de Educación Física*.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Estatística: Metodoloxía da investigación e estatística na actividade física e o deporte/P02G050V01302

Outros comentarios

Asistencia de forma continua a clase.

Lectura da bibliografía recomendada.

Actitude e predisposición ao pensamento crítico e analítico.
